

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

DAVACI : TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
VEKİLİ : Av. Nurçil Soykut
Necatibey Cad. No:57 Çankaya/ANKARA

DAVALI : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/ANKARA
VEKİLİ : Hukuk Müşaviri [REDACTED]

DAVANIN KONUSU : 25/07/2019 tarih ve 30842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 14.maddesi ile değiştirilen "Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föylerin tamamının" eksik düzenleme ve yargı kararlarına aykırılık nedeniyle iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI : Anayasal ve Yasal düzenlemeler uyarınca Danıştay kararlarının gereğinin gecikmeksizin yerine getirilmesi, hukuka aykırılığı ortaya konan ve yürütülmesi durdurulan düzenlemelere dayalı uygulamalara bir an evvel son verilmesi gerektiği, kararlarda belirtilen hususlar dikkate alınarak yeniden düzenleme yapılması gerekirken davalı idarece dava konusu 25.07.2019 tarih ve 30842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Danıştay Altıncı Dairesince verilen E:2018/9566 ve E:2018/5260 sayılı yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne dair kararlarının gereğinin yerine getirilmediği, aksine Daire kararlarında hukuka aykırılığı açıkça ortaya konan ve yürütmesi durdurulan düzenlemelerin 25.07.2019 tarihli değişiklik ile aynı şekilde yeniden yürürlüğe konduğu, davalı idarece dava konusu düzenleme ile değiştirilen Ek-10 Yapı Ruhsatında; fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin imza hanelerine ve yapıların inşaatında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce meslek odalarına gönderilmesine ilişkin ifadeler yer verilmemesi ile Danıştay kararına, dolayısıyla hukuka aykırı bir düzenleme yapıldığı, düzenleme ile yapı üretim süreçlerinde yer alan mühendis ve mimarların mesleki emek ve tecrübeleri ile üretmiş oldukları projeler üzerindeki tasarruflarının kısıtlandığı, müelliflerin yapı ruhsatı verilmesi aşamasında idareye giderek imza atması sürecinin kaldırılması ile birlikte üretmiş oldukları mesleki hizmetlerin bilgi ve onayları olmaksızın kullanılmasının önünün açıldığı, özellikle projenin ruhsat öncesi aşamada değişikliğe uğradığı ve aynı hususta birden fazla proje söz konusu olduğu durumlarda, ruhsatta imzası olmayan müellifin hangi proje ile ruhsat alındığını bilmesinin mümkün olamayacağı, dava konusu düzenlemeler ile proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında hangi projelerin kullanıldığını bilme imkanının bulunmadığı, yapı ruhsatlarından imza haneleri kaldırılarak bilgisi ve onayı olmaksızın mesleki hizmetlerine dayalı yapı ruhsatı alınması mümkün olan mühendis ve mimarlara sorumluluk yüklendiği, aynı durumun şantiye şefleri, fenni mesuller ve yapı denetim kuruluşları bakımından da geçerli olduğu, Yapı Ruhsatı Formundan imza haneleri kaldırılarak, yapı ruhsatı alınması sürecine müdahillikleri ortadan kaldırılan anılan meslek mensuplarının, bilgileri ve onayları olmaksızın ruhsat alınabileceği, böylece meslek mensuplarının ruhsat alınması ile sorumluluklarının

başlamasına karşın, ruhsat alınması aşamasındaki yetkilerinin ellerinden alındığı, yetki olmaksızın sorumluluk yüklendiği, yapı ruhsatlarında mühendis ve mimarlarının imzalarının yer aldığı süreçte dahi, projelerdeki gerçek olmayan isimlerle, mimar/mühendis olmayan kişilerce hazırlanan projelerle, mimar/mühendis olmasına karşın mesleki faaliyette bulunma koşullarını sağlamayan kişilerce hazırlanan projelere dayatılarak yapı ruhsatlarının düzenlenebildiği, ruhsat verilmesi aşamasında meslek odalarınca düzenlenen üye kayıt ve sicil durum belgesi aranması uygulaması da söz konusu olmadığından ruhsat düzenlenmesi aşamasında sahteciliğin önlenemediği, fakat en azından tespitin yapıya ilişkin bilgilerin odalara bildirilmesi ile mümkün olduğu, bu bakımdan ülkemizde yaşanan depremlerin etkileri halen belleklerdeyken, sahte mühendis, mimarlarca projelendirilen ve inşaa edilen yapıların söz konusu olmaması için idarece meslek odalarının denetim faaliyetlerini engelleyici düzenleme yapmak yerine, kamusal hizmet yürüten bu kuruluşların faaliyetlerini kolaylaştırıcı düzenlemeler öngörülmesi gerektiği, yapıya ilişkin bilgilerin idarece meslek odalarına gönderilmesine ilişkin düzenlemeye yer verilmemesinde kamu yararı bulunmadığı, dava konusu Yapı Ruhsatı Formunun amaç unsuru bakımından sakat olduğu, eksik düzenleme yapıldığı ileri sürmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI :

İlgili meslek odalarının, hakkında süreli veya süresiz kısıtlılığı bulunan veya üyeliği sona eren üyelerini derhal elektronik ortamda ve yazı ile merkez yapı denetim komisyonu ile bütün ilgili yerlere ve kuruluşlara bildireceği, ilgili idarelerin ise mimar ve mühendislerin kısıtlılık durumunu yapı denetim sisteminden kontrol ederek işlem yapmaları gerektiği, meslek mensubunun beyanı yanı sıra ilgili meslek odalarından gelen güncel bilgilerin ilgili meslek odalarınca meslek mensubunun oda üyesi olup olmadığı ile kısıtlılık durumlarını gecikmeye mahal verilmeksizin Bakanlığa bildirilmesi gerektiği, meslek mensubunun gerçeğe aykırı beyanda bulunabileceği ihtimali ile oluşabileceği ileri sürülen olumsuzlukların yaşanmaması adına gerekli düzenlemelerin yapıldığı, meslek mensuplarının gerçeğe aykırı beyanda bulunması halinde imzalamış olduğu taahhüname ile cezai sorumluluğu bulunduğu, ayrıca üstlenmiş oldukları fenni mesuliyete ilişkin düzenlenen sözleşme kapsamındaki sorumluluklarını yerine getirmemeleri durumunda da sözleşme şartları dahilinde vatandaşa karşı yükümlü oldukları, ruhsat işlemi tamamlananarak yapı inşasına başlandıktan sonra taahhüdün gerçek olmadığı tespiti ve yapım işine başlanmış olması halinde taahhütte bulunan şahıs hakkında yasal cezaların uygulanacağı ve doğabilecek zararların tazmin edilebileceği, yapı ruhsatı formunda ruhsatın düzenleme aşamasında imzaları alınmamakla birlikte yetkili yapı sorumlularından, imar mevzuatı kapsamında belirlenen sorumluluklar ve ilgililer arasında yapılan ruhsat eki sözleşmeler açısından taahhüt niteliği taşıyan taahhünameler alınmaksızın ilgili idarece ruhsat düzenlenemeyeceği, gerek Yönetmelikte gerekse Yönetmelik eki yapı ruhsat formunda ruhsat alınmadan önce yapı sorumlularının haberdar edilmesine yönelik düzenlemeler bulunduğu, dolayısıyla dava dilekçesinde yer alan, ruhsat formundaki imzaların çıkarılmasının yapı sürecinin denetimini zayıflatacağı, ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapan sorumluların tespitinin zorlaştıracağı, sahteciliğin önünün açılacağı, kamu güvenliği ve esenliğini tehlikeye sokacağı ve kamu yararı ile bağdaşmadığı şeklindeki iddiaların

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

dayanağının bulunmadığı, proje müelliflerinin, fenni mesullerin, şantiye şefleri ile yapı müteahhitlerinin yapıya ilişkin süreçte İmar Kanunu ve ilgili mevzuat ile getirilen yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve denetlenmesinin, Kanun, Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuatlar ile düzenlenen sorumlulukların yok sayılması suretiyle, yapı ruhsatında imzalarının alınmasına indirgenmesinin uygun bir yaklaşım olmadığı, yapı sorumlularının görev ve sorumluluklarının imar mevzuatı ile düzenlendiği ve ilgililerin bu çerçevede iş ve işlemleri gerçekleştirildiği, mevzuata aykırı durumlarda gerekli yaptırımların uygulandığı, ayrıca bu süreçte idarenin imar mevzuatı uyarınca yapı ruhsatına esas yapılarda ruhsat eki projelerinin, İmar Kanununa ve ilgili yönetmeliklerine, yürürlükteki imar planı kararlarına, konuyla ilgili diğer mevzuat, ilke ve standartlara uygunluğu bakımından incelemesi ve uygun bulunduğu takdirde onaylaması yönündeki görevlerinin de dikkate alınması gerektiği, proje müellifinin yapıya ilişkin hazırlanacak tüm projelerde, 3194 sayılı Kanun ve deprem, yangın, enerji verimliliği, asansör gibi ilgili tüm mevzuat hükümlerini eksiksiz uygulamakla yükümlü olduğu, idarenin ilgili mevzuat ile belirtilen esaslar dahilinde projeleri inceleyip eksik veya yanlış olmaması halinde projeyi onaylayacağı, vize kontrolü aşamasında yapı yerinde ve ilgililer birlikteyken vizelerin konusuna ve uzmanlık alanına göre ilgili fenni mesuller veya yapı denetim kuruluşunun uzmanlık alanına uygun denetçi mimar veya mühendislerin imzalarının alınacağı ve ilgili idarenin sorumluluğunda sürecin kontrol edileceği, 3194 sayılı İmar Kanununun 22. maddesinin birinci fıkrası gereği yapı ruhsatı başvurusunun yapı sahibi veya kanuni vekillerince dilekçe ile yapılacağı, dilekçeye mimari projenin de ekleneceği yönündeki açık düzenlemenin varlığı ve proje sözleşmelerinin de yapı sahipleri ile müellifler arasında akdedileceği hususu karşısında, yapı ruhsatında imzasının kaldırılması suretiyle yapı sahibinin hangi mimari proje ile ruhsat alındığını kontrol edemeyeceği iddiasının kabulünün mümkün olmadığı, proje ile ilgili hususların proje sözleşmesinde düzenlenmesi gerektiği, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 66. maddesinin 10. fıkrası ile müellif ile akdedilen proje sözleşmesinde fikir ve sanat eseri telif hakkının devrine ilişkin hükmün yer alması zorunluluğu getirilmek suretiyle telif hakkı korunarak projelerin başka müellifler tarafından tadil edilmesinin sözleşme aşamasında engellendiği, bazı yapılarda imza atılmaması veya yüksek ücret talep edilmesi nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin giderilmesinin amaçlandığı, sözleşme hakkının özünü zedelemeyen, oluşabilecek mağduriyetlerin önlenmesine ilişkin yasal güvence oluşturulduğu dikkate alındığında ruhsatta imzası bulunmayan mimarın hakkının ihlalinin söz konusu olacağı, mesleki anlamda kayıplar yaşamasına sebep olacağı şeklindeki iddianın da kabulünün mümkün olmadığı, dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ KAZIM BAL'IN DÜŞÜNCESİ : Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği eki yapı ruhsatı formunda "yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının" kaldırılmasına ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesine" şeklindeki eksik düzenleme yönünden iptali, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği eki yapı ruhsatı formun yukarıda anılan kısımları dışındaki düzenlemeleri yönünden davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

DANIŞTAY SAVCISI AYLIN BAYRAM'IN DÜŞÜNCESİ : Dava, 25.07.2019 günlü, 30842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 14. maddesi ile değiştirilen "Ek 10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föylerin tamamının" eksik düzenleme ve yargı kararlarına aykırılık nedeniyle iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 138.maddesinin son fıkrasında, "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." hükmüne yer verilmiştir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 28.maddesinde, "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez." hükmü yer almaktadır.

3194 sayılı İmar Kanununun "Müelliflik, fenni mesuliyet, şantiye şefliği, yapı müteahhitiği ve kayıtlar" başlıklı 28. maddesinin, 5. fıkrasında: "Fenni mesuller, uzmanlık alanlarına göre yapım işlerinin denetimine ilişkin ayrıntılı bütün belgeler ile mimarlık ve mühendislik hizmetleri raporunu idareye vermek ve yapı kullanma izin belgesini imzalamak mecburiyetindedir. Yapıya ilişkin bilgiler, ilgili idarece, etüt ve proje müelliflerinin, fenni mesullerin, yapı müteahhitlerinin ve şantiye şefi mimar veya mühendisin üyesi bulunduğu meslek odasına, üyelik kayıtlarına işlenmek üzere bildirilir." hükmüne, 10. fıkrasında: "Fenni mesullerce denetime ilişkin mimarlık ve mühendislik raporları hazırlanan, yapı sahibi, fenni mesuller ve ilgili idare elemanlarının birlikte düzenlediği tespit tutanağı ile tamamlandığı belirlenen, ancak, yapı müteahhidinin yapım işlerinden doğan vergi ve sigorta primi borçlarının ve diğer sorumluluklarının gereğinin yerine getirilmemesi sebebiyle yapı kullanma izin belgesi verilmesi işlemleri tamamlanamayan yapılar için, yapının müteahhidi olmayan yapı sahibinin talebi üzerine, ilgili idarece durum tespit edilerek yapı kullanma izin belgesi verilir. Bu belgenin bir örneği, ilgili kurumlara ve ilgililerin kayıtlarına işlenmek ve değerlendirilmek üzere ilgili meslek odalarına ve Bakanlığa gönderilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 5.maddesinin 2.fıkrasının (b) bendinde de, "İdareler sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgileri her ayın ilk haftası içinde ilgili meslek odalarına bildirir." hükmü yer almaktadır.

27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4.maddesinin 1. fıkrasının "Yapı kullanma izin belgesi" başlıklı (öööö) bendi ile "Yapı ruhsatı" başlıklı (rrrr) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilerek;

"öööö) Yapı kullanma izin belgesi: Yapının ruhsat eki projelerine uygun olarak tamamlandığını gösteren, yapının kullanımına izin veren, Ek-9'da yer alan forma uygun olarak düzenlenen, onaylı belgeyi,"

"rrrr) Yapı ruhsatı: Bir parselde, Ek-10'da yer alan forma uygun olarak bu Yönetmelikle öngörülen belgeler ile projelerin onaylanması sonrasında ilgili idaresince

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

tanzim edilen, onaylı resmi izin belgesini," ifade ettiğine ilişkin tanımlar yapılmıştır.

Yapı ruhsatı ve yapı kullanım iznine dair formlar TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına İlişkin Tebliğle (en son 02.05.2018 günlü, 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ) düzenlenmekte iken 27.10.2018 günlü, 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik değişikliği kapsamına alınmış ve 24.08.2019 günlü, 30868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ ile 02.05.2018 tarihli tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

02.05.2018 tarihli Tebliğin 2. maddesinin ve anılan madde ile yürürlüğe giren 18.12.2017 tarihli, TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardının iptali istemiyle açılan davada; Danıştay Altıncı Dairesinin 17.04.2019 günlü, E:2018/5260 sayılı kararı ile "fenni mesullerin (veya müellif, yapı müteahhidi vb.) yapı ruhsatı alınması sürecinde sorumlulukları yalnızca projelerin hazırlanması veya taahhütname düzenlenmesi ile sınırlı olmayıp tüm o sürecin belgeye bağlandığı yapı ruhsatlarında imza atılması suretiyle yapıya ilişkin hususların hukuka ve fenne uygun olduklarının onaylanması gerektiği;... yapılaşmaya ilişkin sürecin can ve mal güvenliği açısından hayati olduğu dikkate alındığında, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunmasının son derece önem arz ettiği" gerekçeleriyle yürütmenin durdurulmasına karar verilmiş, bu karara yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 günlü, E:2019/899 sayılı kararı ile reddedilmiştir

Aynı Tebliğde TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardında "yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının kaldırılmasına", şeklinde düzenleme yapılmış, yapı ruhsatı formu eki Föy2/a açıklamalardaki "...mimari proje müellifleri diğer görevliler ile birlikte bu formun usulüne uygun doldurulmasından sorumludur..." şeklindeki düzenlemenin ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardı Föy2/A ve TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardı Föy2'deki; "ruhsat formlarının inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesi" şeklindeki düzenlemenin kaldırılması yolundaki değişikliğin iptali istemiyle açılan davada; Danıştay Altıncı Dairesinin 18.02.2019 günlü, E:2018/4999 sayılı kararı ile; Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği ekinde yer alan "Yapı Ruhsatı Formu Eki:Açıklamalar"da düzenlenen; "... Mimari proje müellifleri diğer görevliler ile birlikte bu formun usulüne uygun doldurulmasından sorumludur..." ibaresine yönelik olarak, "yapı ruhsatlarından ilgili kişilerin imzalarının kaldırıldığı, ancak yapı ruhsatına ilişkin açıklamaların yer aldığı föylerde getirilen değişikliklere paralel şekilde düzenlemeler yapılmadığı, açıklamaların eski hali ile devam ettirildiği, yapı ruhsatında imzası bulunmayacak müellifler açısından hem yapı ruhsatı formunun düzenlenmesinden sorumlu kılınmaları açısından hem de form ile form eki açıklamalarda çelişki bulunması yönünden dava konusu ibarede hukuka uyarlık bulunmadığı, kaldı ki I. bölümde yer verilen değerlendirmeler uyarınca, proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunması gerektiği" gerekçesiyle yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiş, bu karara yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 günlü, E:2019/845 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

27.10.2018 günlü, 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin ekinde yer alan "Ek-10 Yapı

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

Ruhsatı Föy 2/A Formu Eki: Açıklama kısmındaki, "Mimari proje müellifleri diğer görevliler ile birlikte bu formun usulüne uygun doldurulmasından sorumludur." ibaresi ile yapı sahibi, yapı müteahhidi şantiye şefi, proje müellifi ile fenni mesullerin ve yapı denetim kuruluşunun bilgilerine yer verilmesine karşın, imza hanelerine yer verilmemesi, yine önceki formlarda yer alan, yapıların inşasında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce meslek odalarına gönderilmesine ilişkin ibarelere yer verilmemesi yolundaki eksik düzenleme nedeniyle Ek-9 Yapı Kullanım İzin Belgesi Föy 2/a Yapı Kullanım İzin Belgesi Eki: Açıklama bölümü ve Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föylerin tamamının iptali istemiyle açılan davada da, Danıştay Altıncı Dairesinin 24.04.2019 günlü, E:2018/9566 sayılı kararı ile yapıların inşasında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce, meslek odalarına gönderilmesinin yasanın amir hükmünden kaynaklanan zorunluluk olduğu, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni formlarının ise; imar hukukuna ilişkin idari teamüller ve yargısal içtihatlar bağlamında aynı yasada sözü edilen "Yapıya ilişkin bilgiler" kapsamında yer aldığı hususunda duraksama bulunmadığından, 3194 sayılı Kanununun 28. maddesinin amir hükmünü teminen yapı ruhsatı formu ve yapı kullanma izni formu eki föylerde yer alan uyumsuzluk konusu ifadelerin, dava konusu işlemle kaldırılmasında hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle yürütmenin durdurulmasına karar verildiği, bu karara karşı yapılan itirazın Danıştay İdari Daireleri Kurulunun 16.10.2019 günlü, E:2019/901 sayılı kararı ile reddedildiği anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 138. madde hükmü ve 2577 sayılı yasanın 28.maddesi uyarınca yukarıda yer verilen yargı kararları gecikmeksizin yerine getirilmesi gerekirken, dava konusu yönetmelik değişikliği ile Planlı Alanlar Yönetmeliği ekinde yer alan "Ek 10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föyler" de yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının kaldırıldığı ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesine" ibaresine yer verilmediği anlaşılmakla, anılan kararlara aykırı olan eksik düzenlemede hukuka ve mevzuata uyarlık bulunmamaktadır.

Davacı tarafından Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği "Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu" ve eki föylerin tamamının iptali istenilmekte ise de, dava dilekçesinde yukarıda anılan düzenlemeler dışındaki kısımlarına ilişkin bir iddiada bulunulmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, 25.07.2019 günlü, 30842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 14. maddesi ile değiştirilen "Ek 10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föylerin "yapı sahibinin, müteahhidin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının " kaldırılması ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odalarına gönderilmesi" ifadelerine yer verilmemesi yolundaki eksik düzenleme yönünden iptaline, bunun dışındaki düzenlemelere yönelik olarak ise davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

MADDİ OLAY :

1-02.05.2018 tarih ve 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına İlişkin Tebliğle yapı ruhsatı ve yapı kullanım iznine dair formlar düzenlenmekte iken 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik kapsamına alınmış ve 24.08.2019 tarih ve 30868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ ile 02.05.2018 tarihli tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

2-02.05.2018 tarih ve 30409 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardına ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardına İlişkin Tebliğin 2. maddesinin ve anılan madde ile yürürlüğe giren 18.12.2017 tarihli, TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardının öncelikle yürütülmesinin durdurulması ve iptali istemiyle açılan davada; Danıştay Altıncı Dairesinin 17.04.2019 tarih ve E:2018/5260 sayılı kararı ile "fenni mesullerin (veya müellif, yapı müteahhidi vb.) yapı ruhsatı alınması sürecinde sorumlulukları yalnızca projelerin hazırlanması veya taahhütname düzenlenmesi ile sınırlı olmayıp tüm o sürecin belgeye bağlandığı yapı ruhsatlarında imza atılması suretiyle yapıya ilişkin hususların hukuka ve fenne uygun olduklarının onaylanması gerektiği; davalı Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, yapı ruhsatı aşamasından önce düzenlenen taahhütnamelerde imzaları bulunan kişilerin sorumluluklarının buradan doğduğu ve yapı ruhsatlarında yeniden imzalarının alınmasının gerekli olmadığı savunulmuş ise de; davacı yanında müdahil olarak davaya katılan İnşaat Mühendisleri Odasının sunulan belgelerin incelenmesinden, uygulamada idareye sunulan taahhütnamelerin sahte olabilme ihtimalinin bulunduğu görüldüğünden, yapılaşmaya ilişkin sürecin can ve mal güvenliği açısından hayati olduğu dikkate alındığında, fenni mesullerin, şantiye şeflerinin ve proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunmasının son derece önem arz ettiği" gerekçeleriyle yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verilmiş, bu karara yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/899 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

3- 18.12.2017 tarihli Tebliğde TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardında "yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının kaldırılmasına", şeklinde düzenleme yapılmış, yapı ruhsatı formu eki Föy2/a açıklamalardaki "...mimari proje müellifleri diğer görevliler ile birlikte bu formun usulüne uygun doldurulmasından sorumludur..." şeklindeki düzenlemenin ve TS 8737 Yapı Ruhsatı Standardı Föy2/A ve TS 10970 Formlar-Yapı Kullanma İzin Belgesi Standardı Föy2'deki; "ruhsat formlarının inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesi" şeklindeki düzenlemenin kaldırılmasına dair değişikliğe gidilmiştir.

4- 18.12.2017 tarihli Tebliğin iptali istemiyle açılan davada; Danıştay Altıncı Dairesinin 18.02.2019 tarih ve E:2018/4999 sayılı kararı ile; Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği ekinde yer alan "Yapı Ruhsatı Formu Eki:Açıklamalar"da düzenlenen; "... Mimari proje

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

müellifleri diğer görevliler ile birlikte bu formun usulüne uygun doldurulmasından sorumludur..." ibaresine yönelik olarak, "yapı ruhsatlarından ilgili kişilerin imzalarının kaldırıldığı, ancak yapı ruhsatına ilişkin açıklamaların yer aldığı föylerde getirilen değişikliklere paralel şekilde düzenlemeler yapılmadığı, açıklamaların eski hali ile devam ettirildiği, yapı ruhsatında imzası bulunmayacak müellifler açısından hem yapı ruhsatı formunun düzenlenmesinden sorumlu kılınmaları açısından hem de form ile form eki açıklamalarda çelişki bulunması yönünden dava konusu ibarede hukuka uyarlık bulunmadığı, kaldı ki I. bölümde yer verilen değerlendirmeler uyarınca, proje müelliflerinin yapı ruhsatlarında imzalarının bulunması gerektiği" gerekçesiyle yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiş, bu karara yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/845 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5- 27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin ekinde yer alan "Ek-10 Yapı Ruhsatı Föy 2/A Formu Eki: Açıklama kısmındaki, "Mimari proje müellifleri diğer görevliler ile birlikte bu formun usulüne uygun doldurulmasından sorumludur." ibaresi ile eksik düzenleme nedeniyle Ek-9 Yapı Kullanım İzin Belgesi Föy 2/a Yapı Kullanım İzin Belgesi Eki: Açıklama bölümü ve Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föylerin tamamının Ek-10 Yapı Ruhsatı Formunda yapı sahibi, yapı müteahhidi şantiye şefi, proje müellifi ile fenni mesullerin ve yapı denetim kuruluşunun bilgilerine yer verildiği ancak önceki yapı ruhsatlarında bulunan imza hanelerine yer verilmediği, 'mimari proje müellifleri diğer görevliler ile birlikte bu formun usulüne uygun doldurulmasından sorumludur.' ibaresine yer verilerek ruhsat alınması sürecindeki müdahillikleri ortadan kaldırılan mimari proje müelliflerine yetkileri olmaksızın sorumluluk yüklendiği, önceki formlarda yer alan yapıların inşasında sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgilerin ilgili idarelerce meslek odalarına gönderilmesine ilişkin ibarelere yer verilmediği" ileri sürülerek iptali istemiyle açılan davada, Danıştay Altıncı Dairesinin 24.04.2019 tarih ve E:2018/9566 sayılı kararı ile yürütmenin durdurulmasına karar verilmiş, bu karara karşı yapılan itiraz Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 16.10.2019 tarih ve E:2019/901 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

6- 24.08.2019 tarih ve 30868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ ile 02.05.2018 tarih ve 30409 sayılı tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

7- Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 14. maddesi ile değiştirilen "Ek-10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föyler" 25.07.2019 tarih ve 30842 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması üzerine bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasanın 138.maddesinin son fıkrasında, "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." hükmüne yer verilmiştir.

İdari Yargılama Usulü Kanununun 28.maddesinde, "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez." hükmü yer almaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

3194 sayılı İmar Kanununun "Müelliflik, fenni mesuliyet, şantiye şefliği, yapı müteahhitliği ve kayıtlar" başlıklı 28. maddesinin beşinci fıkrasında, "Fenni mesuller, uzmanlık alanlarına göre yapım işlerinin denetimine ilişkin ayrıntılı bütün belgeler ile mimarlık ve mühendislik hizmetleri raporunu idareye vermek ve yapı kullanma izin belgesini imzalamak mecburiyetindedir. Yapıya ilişkin bilgiler, ilgili idarece, etüt ve proje müelliflerinin, fenni mesullerinin, yapı müteahhitlerinin ve şantiye şefi mimar veya mühendisin üyesi bulunduğu meslek odasına, üyelik kayıtlarına işlenmek üzere bildirilir." hükmüne, onuncu fıkrasında da, "Fenni mesullerce denetime ilişkin mimarlık ve mühendislik raporları hazırlanan, yapı sahibi, fenni mesuller ve ilgili idare elemanlarının birlikte düzenlediği tespit tutanağı ile tamamlandığı belirlenen, ancak, yapı müteahhidinin yapım işlerinden doğan vergi ve sigorta primi borçlarının ve diğer sorumluluklarının gereğinin yerine getirilmemesi sebebiyle yapı kullanma izin belgesi verilmesi işlemleri tamamlanamayan yapılar için, yapının müteahhidi olmayan yapı sahibinin talebi üzerine, ilgili idarece durum tespit edilerek yapı kullanma izin belgesi verilir. Bu belgenin bir örneği, ilgili kurumlara ve ilgililerin kayıtlarına işlenmek ve değerlendirilmek üzere ilgili meslek odalarına ve Bakanlığa gönderilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 5.maddesinin 2.fıkrasının (b) bendinde de, "İdareler sorumluluk alan mimar ve mühendislerin yaptıkları işlemlere ilişkin bilgileri her ayın ilk haftası içinde ilgili meslek odalarına bildirir." düzenlemesi yer almaktadır.

27.10.2018 tarih ve 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4.maddesinin 1. fıkrasının "Yapı kullanma izin belgesi" başlıklı (öööö) bendi ile "Yapı ruhsatı" başlıklı (rrrr) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilerek;

"öööö) Yapı kullanma izin belgesi: Yapının ruhsat eki projelerine uygun olarak tamamlandığını gösteren, yapının kullanımına izin veren, Ek-9'da yer alan forma uygun olarak düzenlenen, onaylı belgeyi,"

"rrrr) Yapı ruhsatı: Bir parselde, Ek-10'da yer alan forma uygun olarak bu Yönetmelikle öngörülen belgeler ile projelerin onaylanması sonrasında ilgili idaresince tanzim edilen, onaylı resmi izin belgesini," ifade ettiğine ilişkin tanımlar yapılmıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği eki yapı ruhsatı formunda "yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının" ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesine" şeklindeki düzenleme kaldırılmıştır.

Anayasanın 138. ve İdari Yargılama Usulü Kanununun 28.maddesi uyarınca davalı idarece yargı kararını gecikmeksizin yerine getirmek zorunda olmasına karşın Danıştay Altıncı Dairesinin 17.04.2019 tarih ve E:2018/5260 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/899 sayılı kararına, Danıştay Altıncı Dairesinin 18.02.2019 tarih ve E:2018/4999 sayılı kararı ile bu karara yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/09/2019 tarih ve E:2019/845 sayılı kararına ve Danıştay Altıncı Dairesinin 24.04.2019 tarih ve E:2018/9566 sayılı kararı ile bu karara karşı yapılan itirazın reddine ilişkin Danıştay İdari

T.C.
DANIŞTAY
ALTINCI DAİRE

Esas No : 2019/19001

Karar No : 2021/6066

dava Daireleri Kurulunun 16.10.2019 tarih ve E:2019/901 sayılı kararına aykırı olarak yapılan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Bu durumda, dava konusu yönetmelik değişikliği ile Planlı Alanlar Yönetmeliği ekinde yer alan "Ek 10 Yapı Ruhsatı Formu ve eki föyler" de yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının kaldırıldığı ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesine" ibaresine yer verilmediği anlaşılmalı, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği eki yapı ruhsatı formunda "yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının" kaldırılmasına ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesine" şeklindeki eksik düzenlemede hukuka ve imar mevzuatına uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, davacının Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği eki yapı ruhsatı formunun tamamının iptali istenmekte ise de, dava dilekçesinde yukarıda anılan düzenlemeler dışındaki kısımlarına ilişkin bir iddiada bulunulmadığı gibi bu düzenlemelerde imar mevzuatına aykırılık bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği eki yapı ruhsatı formunda "yapı sahibinin, yapı müteahhidinin, şantiye şefinin, yapı denetçilerinin ve proje müelliflerinin ıslak imzalarının" kaldırılmasına ve "inşaata başlama tarihi de işlenerek onaylı örneklerinin bir ay içinde ilgili meslek odasına gönderilmesine" şeklinde eksik düzenlenen kısmı yönünden **İPTALİNE,**
2. 1.maddede sayılan düzenlemelerin dışında kalan kısmı yönünden **DAVANIN REDDİNE,**
3. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 292,20-TL yargılama giderinin 146,10-TL'sinin davacı üzerinde bırakılmasına, 146,10-TL'nin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,
4. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 3.600,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, 3.600,00-TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,
5. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,
6. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen otuz (30) gün içerisinde Danıştay Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 26/04/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

